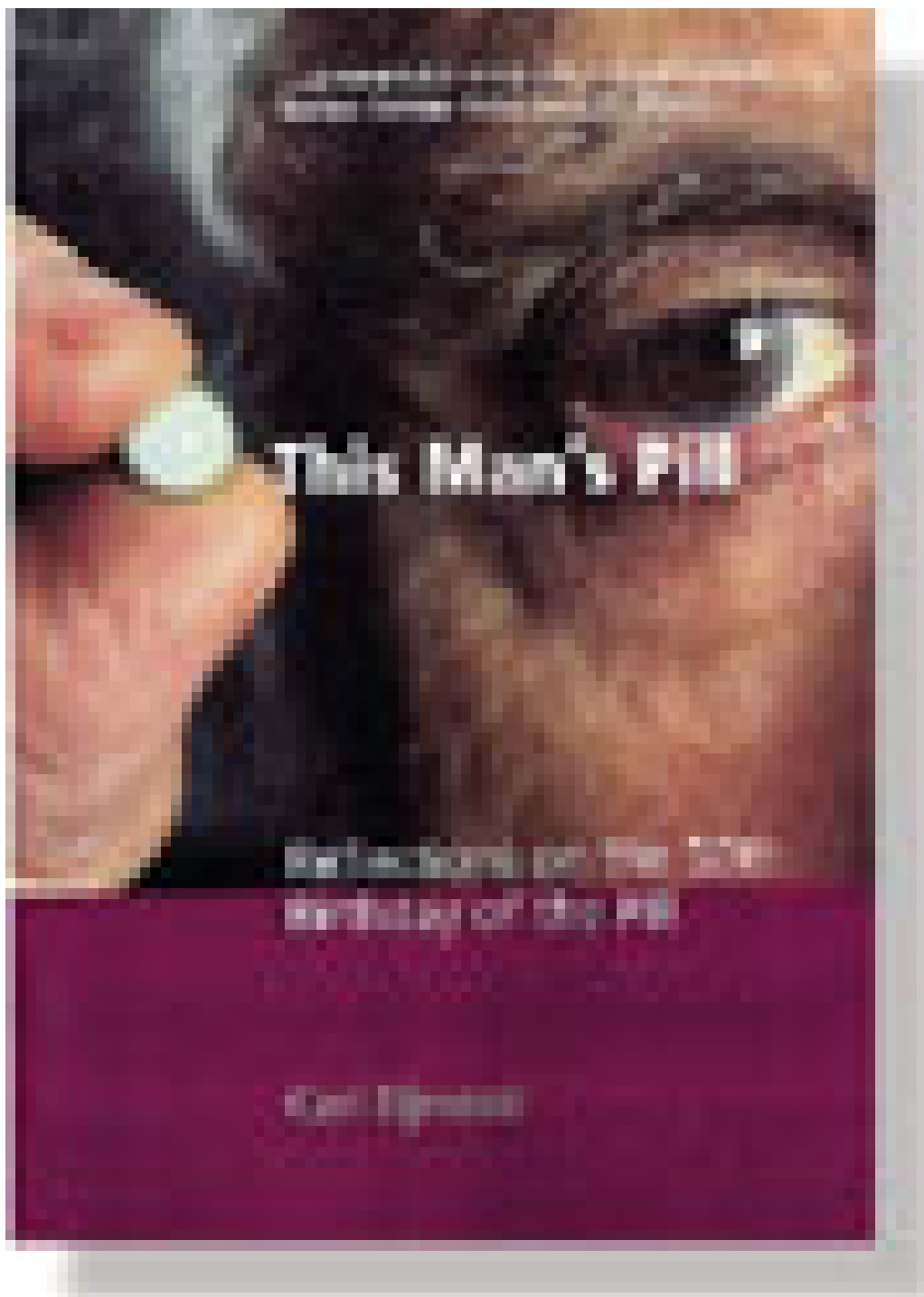

P-pillen har rundet de 50

[BOKOVERSIKT](#)

Carl Djerassi er kjemiker og forfatter. Selv om det kanskje strengt tatt ikke er riktig å si at han er p-pillens ”far”, var det han som for 50 år siden klarte å syntetisere varianter av kjønnshormoner i tilstrekkelige mengder på en enkel, forutsigbar og billig måte. Dette var en forutsetning for at man kunne forske videre på disse stoffene og at p-pillen etter hvert kunne tas i bruk.

Innledningsvis beskrives historien om hvordan hormonene som inngår i p-piller og liknende legemidler ble oppdaget, syntetisert og produsert. Selv om dette stoffet er krydret med anekdoter, er beskrivelsen likevel relativt ”teknisk” og bærer preg av forfatterens bakgrunn som kjemiker.

Den største delen av boken omhandler p-pillen sett i et sosiologisk perspektiv. Djerassi beskriver p-pillens rolle blant annet som et symbol på kvinnens frigjøring, samtidig som han tar opp at kvinner også har sett på p-piller som et

utslag av mannlig konspirasjon fordi mennene selv ikke var villige til å eksperimentere med sine egne kropp. Forfatteren omtaler også p-pillebruk i forhold til politikk og religion, og diskuterer i denne sammenheng blant annet den utstrakte bruken av provoserte, og i mange land illegale og svært risikofylte, aborter. Direkte medisinske effekter av p-pillen, som den beskyttende effekten mot enkelte kreftformer og risikoen for tromboser og andre bivirkninger, tas derimot bare opp helt summarisk.

Boken er i og for seg reflektert og bærer preg av forfatterens store kunnskap på området. Den gaper imidlertid over svært mye, kanskje for mye. Innimellom har boken et biografisk tilsnitt og det føles tidvis som man leser Djerassis personlige memoarer og ikke en bok om p-pillen. Jeg er derfor ikke sikker på hvem som vil ha glede av den. Selv foretrekker jeg Ivan Östholms *Från örtavkok till läkemedel* (1) når jeg skal lese en personlig beretning om legemiddelutvikling og nyere legemiddelhistorie. Muligens kan de som er interessert i p-pillen sett i et sosiologisk perspektiv ha et visst utbytte av boken, som for øvrig er innbundet i god kvalitet og har et hendig lommeformat.

OlavSpigset

Avdeling for legemidler

St. Olavs Hospital

Trondheim

LITTERATUR

1. Östholm I. *Från örtavkok till läkemedel*. Stockholm: Apotekarsocietetens förlag, 1991.

Publisert: 20. mars 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 31. desember 2025.